

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-06-28
meddelad i
Umeå

Mål nr M 1320-17

SÖKANDE

Stena Recycling AB, 556132-1752
Box 4088
400 40 Göteborg

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Västerbottens län
901 86 Umeå

2. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
651 81 Karlstad

SAKEN

Ändring av tillstånd för Stena Recycling AB att sortera och lagra farligt avfall på fastigheten Umeå Holmsund 2:65

Avrinningsområde: 28 (Umeälven)
Koordinater (SWEREF 99 TM): X: 7073880 Y: 764070

DOMSLUT

Tillstånd m.m.

Mark- och miljödomstolen godkänner den i målet inlämnade miljökonsekvensbeskrivningen och lämnar – med ändring av tidigare meddelat tillstånd till mellanlagring, se dom den 18 januari 2008 i mål nr M 2477-06 – Stena Recycling AB tillstånd enligt 16 kap. 2 § 1 st 2 miljöbalken att på fastigheten Umeå Holmsund 2:65 årligen lagra – inklusive sortera, ompacka och omtappa – maximalt 2 000 ton farligt avfall (styckegods). Den momentana – tillfälliga – lagringsmängden farligt avfall får inte överstiga 400 ton vid varje enskilt tillfälle.

Villkor

Mark- och miljödomstolen ändrar tidigare meddelat villkor 8 endast på så sätt att förslag till kontrollprogram med anledning av det utökade tillståndet avseende

Dok.Id 294741

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 138 901 04 Umeå	Nygatan 45	090-17 21 00 E-post: mmd.umea@dom.se www.domstol.se	090-77 18 30	måndag – fredag 08:30–16:30

lagring av farligt avfall ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter det att denna dom vunnit laga kraft.

Av kontrollprogrammet ska särskilt framgå på vilket sätt Stena Recycling AB:s beredskap mot olyckshändelser med anledning av det utökade tillståndet samordnas med beredskapsplaneringen för olyckshändelser inom hamnområdet i stort.

Mark- och miljödomstolen meddelar följande tillkommande villkor.

9. Om det blir aktuellt att ta emot andra avfallstyper än de som angivits i bilagda avfallslista (domsbilaga 1) ska Stena Recycling AB i god tid innan mottagning sker anmäla det till tillsynsmyndigheten.

Delegation

Mark- och miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § 3 st. miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att föreskriva ytterligare villkor beträffande

- mottagning av andra avfallstyper än de som angivits i domsbilaga 1 (villkor 9).

Ekonomisk säkerhet

Mark- och miljödomstolen ändrar villkoret om ekonomisk säkerhet enligt nedan.

Tillståndet gäller endast under förutsättning att Stena Recycling AB ställer säkerhet om minst elva miljoner etthundtrettiosjutusen fem hundra (11 137 500) kr för kostnaderna för det avhjälpande av en miljöskada och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Handlingar utvisande denna säkerhet ska ges in till mark- och miljödomstolen för prövning senast vid den tidpunkt då detta tillstånd tas i anspråk. Säkerheten ska därefter förvaras hos Länsstyrelsen i Västerbottens län.

Verkställighetsförordnande

Mark- och miljödomstolen medger att Stena Recycling AB får ta detta tillstånd för ändring av verksamheten i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

BOLAGETS BESKRIVNING AV BAKGRUNDEN TILL ANSÖKAN

Stena Recycling AB (bolaget) ingår i Stena Metallkoncernen. Verksamheten omfattar insamling, återvinning, bearbetning och förädling av metaller, papper, plast, elektronik, farligt avfall och övrigt verksamhetsavfall. I Holmsund bedriver bolaget verksamhet med hantering och behandling av oljehaltigt avfall och styckegods samt rening av förorenat vatten. Verksamheten etablerades på platsen år 2001 och har varit i drift sedan dess. Fastigheten ligger i Umeå uthamn. Anläggningsområdets area uppgår till ca 19 000 m² varav byggnaden för styckegods utgör ca 1 100 m². Bolagets verksamhetsområde ligger inom riksintresse för hamn. Det ligger inte inom något område av riksintresse för naturmiljövård eller kulturmiljö. Riksintressena bedöms inte, enligt sökanden, på något sätt kunna påverkas av den ändrade verksamheten på del av fastigheten. Recipient för dagvattnet från området är Fjärdgrundsområdet som ingår i södra Bottenviken.

Umeå hamn ligger på en halvö omgiven av liknande depå- och industriverksamhet, Circle K, Nynäs och RagnSells. Verksamheten är strategiskt placerad och har goda väg-, järnvägs- och fartygsförbindelser. Till hamnen går väg E12 som är rekommenderad för transport av farligt gods. För Umeå uthamnsområde finns en stadsplan. I stadsplanen är området planlagt som område för oljelagring. I översiktsplan för Umeå kommun "Fördjupning för Umeå" från år 2011 redovisas att oljehamnen och depåområdet i Umeå uthamn är avsett för verksamheter med brandfarliga varor. Ett skyddsavstånd till annan verksamhet eller bebyggelse på minst 100 meter gäller. Avståndet till närmaste bostadsområden, Eriksdal och Svenskby, är ca 1 km.

Umeå tingsrätt, miljödomstolen, lämnade den 18 januari 2008 tillstånd till Umeå Tank och Miljö AB enligt 9 kap. miljöbalken, MB, till behandling av oljehaltigt avfall m.m. på del av fastigheten Umeå Holmsund 2:65. Tillståndet omfattar fortsatt och utökad verksamhet med hantering och behandling av en årlig mängd av 4 000 ton spillolja, 10 000 ton sludgeolja, 1 000 ton oljeförorenat avfall i form av slam och grus från oljeavskiljare, rännstenstensbrunnar, pumpgropar och liknande samt till mellanlagring – inklusive sortering, ompackning och omtappning – av 1 000 ton farligt avfall och 1 000 ton annat avfall. Tank och Miljö AB gavs också tillstånd till

hantering och behandling av förorenat vatten med en maximal momentan lagringsvolym av 7 000 m³. Stena Recycling AB tog över tillståndet genom underrättelse om ägarbyte till tillsynsmyndigheten den 21 september 2010.

I domen meddelades villkor, beslut om ekonomisk säkerhet och delegation till tillsynsmyndigheten. De villkor som här är av intresse redovisas nedan.

1. Om inte något annat framgår av denna dom ska verksamheten – inbegripet åtgärder för att minska störningar för omgivningen – bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett eller åtagit sig i målet.
3. Invallningar ska finnas kring cisterner för mellanlagring av sludgeoljor och spilloljor. Invallningsanordningarnas storlek (volym) och utförande ska bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten.
4. Buller från verksamheten ska begränsas så att det riktvärde utomhus vid bostäder inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå än
 - 50 dB(A) vardagar måndag – fredag kl 07.00–18.00
 - 40 dB(A) nattetid kl 22.00–07.00
 - 45 dB(A) övrig tid
 Momentana ljud nattetid (kl 22.00–07.00) får som riktvärde utomhus vid bostäder inte överstiga 55 dB(A).
5. Processvatten som släpps ut från anläggningen får som riktvärde och månadsmedelvärde innehålla högst följande föroreningshalter och som gränsvärde och årsmedelvärde innehålla högst följande mängder.

	<u>Halter</u>	<u>Mängd</u>
Olja (s:a aromater + opolära alifater)	5,0 mg/l	35 kg/år
Suspenderade ämnen	10 mg/l	65 kg/år
Zink	100 µg/l	1 kg/år
Koppar	100 µg/l	1 kg/år
Nickel	100 µg/l	1 kg/år
Krom	10 µg/l	0,5 kg/år
Bly	10 µg/l	0,5 kg/år
Kadmium	1 µg/l	10 g/år

6. Bolaget ska mäta både COD_{Cr} och TOC i det processvatten som släpps ut från anläggningen och utreda vilket förhållande de båda parametrarna har till

varandra. Senast två år efter det att en ny reningsanläggning har tagits i drift ska bolaget till tillsynsmyndigheten ge in en utredning som visar förhållandet mellan COD_{Cr} och TOC och ett förslag till slutligt villkor gällande mätning med parametern TOC. Bolaget ska anmäla till tillsynsmyndigheten när reningsanläggningen har tagits i drift.

Till dess annat bestäms ska följande gälla.

Processvattnet som släpps ut från anläggningen får som riktvärde och månadsmedelvärde innehålla högst följande föroreningshalt och som årsmedelvärde och gränsvärde innehålla högst följande föroreningsmängd.

	<u>Halt</u>	<u>Mängd</u>
COD _{Cr}	1 000 mg/l	6 500 kg/år

Tillsynsmyndigheten får sedan bolagets utredning inkommit föreskriva att mätning av syreförbrukande ämnen ska ske med parametern TOC och fastställa nya halter och utsläppsmängder i processvattnet.

8. För verksamheten ska finnas ett aktuellt kontrollprogram som visar hur villkoren följs och hur verksamhetens påverkan på hälsa och miljö i övrigt undersöks samt hur bolaget ordnar rutiner för kvalitetskontroll av de olika typer av avfall som mottas och behandlas vid anläggningen. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Förslag till kontrollprogram ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter det att denna dom vunnit laga kraft.

Av kontrollprogrammet ska särskilt framgå på vilket sätt bolagets beredskap mot olyckshändelser samordnas med beredskapsplaneringen för olyckshändelser inom hamnområdet i stort.

Ekonomisk säkerhet

Tillståndet gäller endast om bolaget ställer en säkerhet om 6,5 miljoner kr för kostnader som kan uppstå för efterbehandling och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Säkerheten ska utgöras av pant, borgen eller

bankgaranti och ställas senast vid den tidpunkt då detta tillstånd tas i anspråk samt förvaras av Länsstyrelsen i Västerbottens län. Tillsynsmyndigheten får besluta om ändring av säkerhetsbeloppet.

Delegation

Miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att föreskriva de ytterligare villkor som kan erfordras beträffande

- hushållning med energi (villkor 2),
- utformning m.m. av invallningsanordningar kring cisterner (villkor 3),
- parameter för utsläpp av syreförbrukande ämnen (villkor 6),
- efterbehandling (villkor 7).

Bolaget har fått ett nytt uppdrag att samla in farligt avfall (stykkegods) från hushåll i 18 kommuner i Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland. Det farliga avfallet hämtas på kommunernas återvinningscentraler. För att få en effektiv logistiklösning och en miljömässigt bra hantering av styckegodset från kommunerna vill bolaget nyttja befintliga lokaler och system som finns på anläggningen i Holmsund.

Med anledning av det nya uppdrag som bolaget har fått har bolaget ansökt om ändring av befintligt tillstånd enligt miljöbalken och framställt följande

YRKANDE M.M.

Bolaget har yrkat att på del av fastigheten Holmsund 2:65 få utöka befintlig verksamhet med lagring av farligt avfall – inklusive sortera, ompacka och omtappa – till maximalt 2 000 ton farligt avfall per år.

Bolaget har vidare yrkat på att tillståndet ska gälla omedelbart.

Bolaget har dessutom yrkat att mark- och miljödomstolen ska överlåta åt tillsynsmyndigheten att föreskriva ytterligare villkor som kan erfordras beträffande

mottagning av andra avfallstyper än de som angivits i bilaga till ansökan (delegation).

Bolaget har hemställt att målet avgörs utan muntlig förhandling.

Bolagets förslag till villkor

Bolaget föreslår att nuvarande villkor ska gälla även framöver.

Bolaget föreslår en delegation till tillsynsmyndigheten vad gäller nya slag av avfallstyper utöver de som räknas upp i avfallsbilagan.

Delegation

D1. Tillsynsmyndigheten har rätt att föreskriva de försiktighetsmått som är motiverade med anledning av att tillsynsmyndigheten har godkänt mottagning av nya avfallstyper.

Skäl till villkorsförslagen

Villkor D1: Det är lämpligt att ha en flexibilitet vad gäller mottagning av nya avfallsslag för det fall det t.ex. sker förändringar i avfallsförordningen eller annan lagstiftning. Det är även viktigt att kunna följa marknaden och dess förändringar med behov av lagring av nya produkter och avfallsslag. Det är svårt att idag ange exakt vilka dessa avfallstyper är. Om det inte finns en viss flexibilitet kan bolaget riskera att kapaciteten i anläggningen inte kan nyttjas fullt ut.

Förslag till ekonomisk säkerhet

Bolaget har efter justering föreslagit att det ska ställas en ekonomisk säkerhet på 8 587 500 kr. Den ekonomiska säkerheten är för närvarande ställd i form av en garanti från moderbolaget Stena Metall AB.

ANSÖKAN

Som framgår av bolagets yrkande kommer den ändrade verksamheten bestå av lagring – inklusive sortering, ompackning och omtappning av maximalt 2 000 ton

farligt avfall (styckegods) per år, mot dagens tillstånd som medger lagring av 1 000 ton. Den maximala momentana lagringsmängden kommer även den att ökas, från 200 ton till 400 ton farligt avfall.

Avfallsslag

En sammanställning av de avfallstyper som ändringstillståndet med ökade mängder lagring av farligt avfall (styckegods) avser redovisas i bilaga 4 till komplettering av ansökan den 30 januari 2018. Om det blir aktuellt att ta emot andra avfallstyper än de som anges i bilagan kommer bolaget att anmäla det till tillsynsmyndigheten.

Hantering av farligt avfall (styckegods)

Hantering av styckegods består av mottagning, sortering, märkning, omemballering, omtappning och lagring av farligt avfall. Styckegodset hanteras och lagras inomhus i olika utrymmen i samma byggnad eller nederbördsskyddat på lastbryggan/gården. Avfall som kan reagera med varandra lagras åtskilda. Saneringsutrustning och personlig skyddsutrustning finns i närheten av hanteringen. Personalen är utbildad och säkerhetsrådgivare finns.

Mottagning och avhämtning sker via lastbryggan. Mottagning sker i en port under skärmtak till det s.k. mellanlagret. I mellanlagret sker vägning, sortering, ompackning och märkning. Olika typer av styckegods lagras sedan på olika ställen inom samma byggnad. På gården lagras vattenbaserad färg i täckta containrar.

Den planerade styckegodsökningen kommer att rymmas i befintliga byggnader.

Mottagningskontroll

Innan nya avfallsslag tas emot på anläggningen sker en bedömning av om de är lämpliga att ta emot eller inte. Mottagningskontroll sker sedan vid inleverans. Det finns väl inarbetade rutiner för mottagningskontroll.

Miljökvalitetsnormer

Vatten

Vattenmyndigheten för Bottenvikens vattendistrikt har bedömt att miljökvalitetsnormen för ekologisk status är måttlig för vattenförekomsten Fjärdgrundsområdet. Den sammanvägda ekologiska statusen bedöms därmed som måttlig eftersom arten vattenpest har noterats i vattenförekomsten. God ekologisk status ska vara uppnådd år 2021.

Den kemiska statusen uppnår ej god kemisk ytvattenstatus. Det beror på kvicksilver och kvicksilverföreningar (överallt överskridande i Sverige), bromerad difenyleter samt på dioxin i strömming. God kemisk status ska vara uppnådd år 2021.

Luft

Miljökvalitetsnormerna för luft bedöms inte riskera att överskridas med anledning av den ansökta verksamheten.

Miljökvalitetsnormer finns för olika ämnen i luft. Bland annat finns miljökvalitetsnormer för kvävedioxid och partiklar ((PM 10 och PM 2,5). Centrala Umeå har problem med luftkvaliteten vid de mest trafikerade gatorna. En positiv trend kan dock ses vilket beror på åtgärder som vidtagits de senaste åren med att exempelvis minska genomfartstrafiken och genom att förbjuda genomfart för tung trafik.

Transporter till och från verksamheten vid Holmsund passerar inte genom de centrala delarna av Umeå utan går huvudsakligen via E12.

Lokaliseringsutredningen

Alternativa lokaliseringar för den befintliga verksamheten studerades i samband med tillståndsansökan enligt miljöbalken. Lokaliseringen i hamnområdet ansågs lämplig eftersom bolaget bland annat omhändertar avfall från fartyg. I hamnen finns även en mycket god infrastruktur (väg, järnväg och båt), vilket innebär att logistiken kan genomföras på ett effektivt sätt. En utökning av verksamheten till en annan plats i Umeå kommun ansågs inte ekonomiskt rimlig. Det skulle krävas att ett nytt

område togs i anspråk och en ny infrastruktur av cisterner och byggnader skulle behöva byggas upp. Bolaget hänvisar till tidigare utförd lokaliseringsutredning vad gäller lokalisering i Umeå kommun. Den tillkommande ändrade verksamheten förändrar inte den bedömning som tidigare är gjord av platsens lämplighet.

Förutsättningar för lokalisering

Bolaget har utgått från följande kriterier i utredningen om var hanteringen av de ökade mängderna farligt avfall (styckegods) ska lokaliseras.

- Grundtillstånd för hantering av farligt avfall både bulk och styckegods ska finnas.
- Transportvägar för farligt gods ska finnas.
- Kompetens inom farligt avfall (sortering, märkning, ompackning etc. av farligt avfall) för att få en säker hantering ska finnas.
- Närhet till hamn och järnväg för att kunna möjliggöra transporter med båt och tåg.
- Lokaler och system anpassade för hantering och lagring av farligt avfall (styckegods) ska finnas.
- Anläggningen ska vara strategiskt placerad för att samla in styckegods från de 18 kommunerna i Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland.

Alternativ lokalisering

Utifrån ovanstående kriterier har bolaget identifierat två möjliga lokaliseringar.

- Umeå på fastigheten Holmsund 2:65 (del av)
- Luleå på fastigheten Svartön 18:20

Båda lokaliseringarna har grundtillstånd för hantering av farligt avfall i bulk och som styckegods. Det finns transportvägar för farligt gods och närhet till hamn och järnväg. Till Holmsund finns dock järnvägsspår ända in till anläggningen, vilket det inte finns till Luleå Svartön.

Båda anläggningarna drivs av bolaget och det finns således lång erfarenhet, kompetens och system för att kunna säkerställa en säker och miljömässigt bra hantering av de ökade mängderna styckegods. I Umeå finns det ändamålsenliga lokaler för lagring av styckegods och det krävs inga nya byggnader eller lokaler. I Umeå finns det dessutom en s.k. farligt avfallssamordnare och säkerhetsrådgivare med specialist-

kompetens. Båda anläggningarna är lokaliserade i norra delen av Sverige. Genom att samlasta det farliga avfallet från återvinningscentralerna i de 18 kommunerna i Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland på en anläggning kan det köras färre långväga transporter söderut till respektive mottagningsanläggning (främst Örebro, Veddesta och till Tyskland). Eftersom transporterna ska söderut är det logistiskt fördelaktigt att hantera och lagra styckegodset i Holmsund. Det ger färre långväga transporter till respektive mottagningsanläggning.

Bolaget anser att Holmsund är den bästa lokaliseringen för att få en säker och miljömässigt godtagbar hantering av styckegodset. Antalet långväga transporter minimeras genom en strategiskt bra lokaliserad anläggning som kan ta emot styckegodset från kommunerna och sedan samordna större långväga transporter till mottagningsanläggningarna.

Nollalternativ

På fastigheten Umeå Holmsund 2:65 (del av) finns idag tillstånd till hantering och behandling av spillolja, sludgeolja, oljeförorenat avfall samt mellanlagring – inklusive sortering, ompackning och omtappning – av 1 000 ton farligt avfall (styckegods) och 1 000 ton annat avfall per år. Det finns även tillstånd till behandling av förorenat vatten. Denna verksamhet kommer att fortsätta att bedrivas på anläggningen även om ändringstillståndet med ökade mängder farligt avfall (styckegods) inte meddelas.

Om ändringstillståndet inte medges kommer styckegodsmängderna från de 18 kommunerna i Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland att direkttransporteras från återvinningscentralerna till respektive mottagningsanläggning (främst Örebro, Veddesta och Tyskland). Detta kommer att innebära fler långväga transporter eftersom någon transportoptimering inte kommer att kunna ske.

Omgivningspåverkan och resursanvändning

Verksamhetens omgivningspåverkan utgörs av utsläpp till luft och vatten samt buller och transporter. Vidare innebär verksamheten påverkan genom sin resurs-

användning i form av vatten, bränsle och elenergi. Vissa mindre mängder kemikalier används och verksamheten ger upphov till mindre mängder avfall. Olyckor såsom brand kan också innebära påverkan på omgivningen. Omgivningspåverkan och resursanvändning beskrivs i miljökonsekvensbeskrivningen.

Utsläpp till luft

De huvudsakliga utsläppen till luft från verksamheten är utsläpp från transporter.

I centrala Umeå överskrids miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid vid de mest trafikerade gatorna. Transporter till och från verksamheten vid Holmsund passerar inte genom de centrala delarna av Umeå utan går huvudsakligen via E12. Någon påverkan av betydelse på miljö kvalitetsnormerna för luft kommer därmed inte den ändrade verksamheten att ge upphov till.

Bolaget arbetar aktivt med att minska utsläpp till luft genom transportoptimering. Styckegodsmängderna hämtas från olika återvinningscentraler samtidigt (slinga) och en större andel än tidigare körs med bil och släp för att optimera logistiken och minska antalet transporter.

De arbetsmaskiner (en hjullastare och en eldriven truck) som finns på anläggningen kommer att nyttjas mer i proportion till de ökade mängderna. I hjullastaren används miljöklassad diesel som drivmedel och trucken är eldriven.

Lokalt bedöms påverkan som liten till måttlig på grund av ett ökat antal transporter och mer användande av arbetsmaskinerna. Regionalt minskar miljöpåverkan eftersom det blir färre långväga transporter till slutmottagare.

Lukt

Hantering av farligt avfall (styckegods) sker främst inomhus i täta behållare. I omtappningsrummet finns ändamålsenlig ventilation. Mängden avfall och kemikalier som kan avge lukt är begränsad. Den utökade verksamheten bedöms inte ge upphov till lukt i omgivningen.

Utsläpp till vatten

Utsläpp till dagvatten förhindras genom att farligt avfall (stycke gods) huvudsakligen lagras inomhus eller till viss del på asfalterad yta nederbördsskyddat. Brunnen från stycke godshanteringen (garaget) som tidigare stod i förbindelse med hamnens OFA-system (oljaförorenat vatten) är plomberad. Stycke godshanteringen kan därmed inte påverka hamnens OFA-system.

På gårdsytan finns två dagvattenbrunnar till vilka tak- och dagvatten leds. Absorptionsmedel och tätningsmöjligheter finns tillgängligt om spill eller olycka skulle inträffa på gårdsytan.

Från gårdsytan leds tak- och dagvattnet till en uppsamlingsdamm som hamnen ansvarar för. En vägbank finns mellan uppsamlingsdammen och recipienten (lagun avdelad av E12) Om ett spill mot förmodan skulle nå dammen kommer det att samlas upp i dammen. I dammen kan det sedan sugas upp för vidare omhändertagande, så att det inte riskerar att nå recipienten. Miljö kvalitetsnormerna i recipienten bedöms därmed inte påverkas och den kemiska och/eller ekologiska statusen kommer inte försämrats med anledning av den ändrade verksamheten.

Det finns tillräckliga skyddsåtgärder för att förhindra utsläpp till recipienten. Påverkan genom utsläpp till vatten bedöms som liten.

Mark och grundvatten

Den ändrade verksamheten med ökade stycke godsmängder kommer att bedrivas på redan ianspråktaga ytor och i befintliga byggnader. Ingen schaktning eller andra anläggningsarbeten kommer att ske.

Avfall kommer att förvaras inomhus eller nederbördsskyddat på asfalterad yta. Den ändrade verksamheten kommer inte att förorena underliggande jordlager och därmed inte heller grundvattnet. Påverkan på markmiljön och grundvattnet bedöms som liten.

Ljud

Ljudpåverkan från verksamheten uppstår vid transporter till och från anläggningen, vid lastning/lossning, från arbetsmaskiner samt från pumpar. Den ändrade verksamheten med ökad styckegodshantering innebär ett ökat nyttjande av arbetsmaskinen samt fler lokala transporter. För övrigt innebär det ingen förändrad påverkan vad gäller ljud från verksamheten.

Verksamheten bedrivs främst dagtid kl. 07–16 i ett depåområde med liknande verksamheter omkring. Det är tillräckliga skyddsavstånd till närmaste bostäder och angivna riktvärden för ekvivalent ljudnivå i villkor 4 bedöms innehållas.

En fördubbling av godstrafiken till och från hamnen gav en knappt märkbar förändring av ljudnivån enligt rapport om kartläggning av buller (Tyréns 2015-08-26). Antalet transportrörelser till/från bolagets verksamhet utgör endast en liten del av det totala antalet transportrörelser till/från hamnen. Påverkan från ljud på omgivningen bedöms därmed som liten.

Transporter

Transporter sker huvudsakligen med lastbil. Huvudsakliga transportvägar från kommunerna i Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland där styckegodset samlas in är via E12 och E4. Vid anläggningen i Holmsund samlas styckegodset så att det blir färre långväga transporter till slutmottagare. Det finns möjlighet till transport med båt och järnväg.

Bolagets pågående verksamhet i Holmsund ger upphov till ca 1 500 transportrörelser (in- och utgående transporter) per år. Utav det totala antalet transportrörelser utgör 140 stycken transport av styckegods farligt avfall. Den planerade ökningen av styckegods innebär ytterligare 140 stycken transportrörelser per år. Det ger totalt ca 1 650 transportrörelser till/från anläggningen per år.

Totalt sett minskar dock miljöpåverkan från transporter genom att styckegodset samlas i Umeå istället för att köra långväga direkttransporter till slutmottagare.

Kemikalier

Mindre mängder av motorolja, hydraulolja, glykol och liknande kemikalier kommer att användas till arbetsmaskinerna. För underhåll inom anläggningen används färg, förtunning, fogmassa, lim och smörjmedel. I vattenreningen används kemikalier för rengöring av membranfilter. Inom oljebehandlingen används emulsionspräckare.

Kemikalier förvaras inomhus eller nederbördsskyddat på hårdgjord yta. Flytande kemikalier kommer även att förvaras invallat.

Den ändrade verksamheten med ökade styckegodsmängder kan innebära att arbetsmaskinerna nyttjas mer. Det kan innebära en ökad förbrukning av motorolja, hydraulolja, glykol etc. Påverkan från användning av kemikalier bedöms som liten.

Energi

El används för uppvärmning av lokalerna och för varmhållning av cistern. Total årlig energiförbrukningen för hela verksamheten uppgår till ca 500 000 kWh.

För drift av arbetsmaskiner (hullastare) bedöms ca 800 liter miljöklassad diesel förbrukas per år. Det finns även en eldriven truck.

Den ändrade verksamheten med ökade styckegodsmängder kan innebära att arbetsmaskinerna används mer vilket kan innebära en ökad el- och dieselförbrukning.

Vattenförbrukning

Vatten används i personalutrymmen m.m. Förbrukningen uppgår till ca 200 m³/år. Den ändrade verksamheten med ökade styckegodsmängder innebär inte någon ökad vattenförbrukning.

Avfall

Stena Metallkoncernen utgör en del av återvinningsverksamheten i Sverige och Europa. Koncernen erbjuder miljöriktigt omhändertagande av samtliga utsorterade avfallsfraktioner som faller från företag och från samhället i övrigt. Avfall som

faller inom den egna organisationen hanteras på samma sätt och utsortering av avfall sker således i största möjliga utsträckning.

Farligt avfall uppkommer i form av oljerester från arbetsmaskiner samt använda absorbenter etc. Det farliga avfallet förvaras i ändamålsenliga behållare avskilt från övrig verksamhet. Övrigt avfall som kan uppkomma är emballage, metaller/skrot, papper, isolering och kontorsavfall. Hushållsavfall som uppkommer omhändertas genom kommunens ordinarie renhållningsverksamhet.

Avfallsmängderna bedöms öka i proportion med den ändrade verksamheten. Totalt sett bedöms dock den ändrade verksamheten, med ökade möjligheter att på ett säkert sätt omhänderta hushållens farliga avfall, vara positiv ur miljösynpunkt.

Risker och olyckor

Olyckor såsom brand kan innebära påverkan på omgivningen. Bolaget driver ett effektivt säkerhetsarbete med regelbundna skyddsronder och brandskyddsronder. En brandteknisk utredning för lokalerna där styckegods hanteras togs fram i samband med byggnation av lokalerna. Bolaget har utformat lokalerna i enlighet med utredningen.

Risikanalyser görs fortlöpande i samband med förändringar av verksamheten. En riskanalys har utförts med avseende på yttre miljö för styckegodshanteringen.

Rutiner för brand, utrymning och kontroll kommer att anpassas till den ändrade verksamheten och utvärderas löpande.

Tillstånd för hantering av brandfarlig vara och tillstånd för explosiv vara finns för anläggningen. Tillstånden kommer att uppdateras efter den ändrade verksamheten.

Natur- och kulturmiljö samt djur- och växtliv

Den ändrade verksamheten kommer att bedrivas på redan ianspråktaga ytor och i befintliga byggnader. Inga förändringar som påverkar omgivningen kommer att ske.

Området är inhägnat och planlagt för verksamheter med brandfarliga varor och utgör således ingen naturlig miljö för växter och djur.

Inom ca 1 km norr om verksamheten finns ett riksintresse för kulturmiljö, Västerbacken Holmsund. Området omfattar bl.a. arbetarbostäder från mitten på 1800-talet. För området gäller detaljplan och skyddsbestämmelser.

Ca 2,5 km norr om verksamheten finns ett riksintresse för naturmiljö, Umeälvens delta vilket ingår i naturreservatet Umeälvens delta. Inga Natura 2000-områden finns i närheten.

Påverkan på områden av riksintresse för naturmiljövård, kulturmiljövård, Natura 2000-områden eller växt- och djurlivet ändras inte med anledning av den ändrade verksamheten.

Friluftsliv

Det finns en gästhamn och småbåtshamn samt en badplats vid Ljumviksudden öster om verksamhetsområdet. Avståndet till gästhamnen och småbåtshamnen är 500-600 m och avståndet till badplatsen är ca 1 km. Påverkan på friluftslivet ändras inte med anledning av den ändrade verksamheten.

Landskapsbild

Verksamheten bedrivs i befintligt industri- och depåområde. Inga nya byggnader, vägar eller annat som kan störa landskapsbilden ska uppföras med anledning av ändringen.

Underlag för framtagande av ekonomisk säkerhet

Bolaget har i komplettering daterad den 30 januari 2018 (aktbilaga 21) redovisat ett underlag för beräkning av den ekonomiska säkerheten, se domsbilaga 2.

Hänsynsreglerna

Bevisbörderegeln

Bolaget har lång erfarenhet av återvinning och är certifierat enligt ISO 9001, ISO 14001 samt OHSAS 18001. Dessa verksamhetssystem borgar för att ständiga förbättringar genomförs och kräver kunskap om verksamhetens påverkan på miljö, arbetsmiljö och kvalitet.

Kunskapskravet

Stena Metallkoncernen har bedrivit återvinningsverksamhet sedan mer än 60 år tillbaka. Bolaget har därmed både en bred och djup kunskap inom avfalls- och återvinningsområdet. Specialkompetens inom farligt avfall (sortering, märkning, ompackning etc.) finns på plats i Umeå Holmsund.

Genom arbete med miljökonsekvensbeskrivningen har bolaget även inhämtat kunskap om förutsättningarna för verksamheten på aktuell plats.

Försiktighetsprincipen och bästa tillgängliga teknik

Genom de försiktighetsåtgärder som föreslagits för verksamheten kan den bedrivas utan att medföra skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön. Bolaget arbetar efter bästa tillgängliga teknik. Som exempel har man installerat en långtgående reningsanläggning i Umeå bestående av ultrafilter och omvänd osmos.

Lokaliseringsprincipen

Som framgår av den lokaliseringsutredning som redovisats är den valda lokaliseringen den bästa ur logistisk och miljömässig synvinkel av de alternativ som utretts. Med de skyddsåtgärder som bolaget åtagit sig kan verksamheten bedrivas på den aktuella platsen utan att verksamheten innebär skada eller olägenheter för människors hälsa eller miljön. Syftet med verksamheten kan därmed uppnås på den aktuella platsen med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Anläggningen är lokaliserad inom ett område som i gällande stadsplan är planlagt för oljelagring och i översiktsplanen är avsett för verksamhet med brandfarliga

varor. De skyddade områden som finns i den planerade verksamhetens närhet bedöms inte påverkas negativt av denna.

Resurshushållning

Bolaget bedriver återvinning av metall, plast, spilloljor etc. vilket innebär minskad utvinning av jungfruligt material. Återvinning medför väsentligt mindre energitnyttjande än utvinning av material från jungfruliga källor. Verksamheten främjar således resurshushållning.

Produktvalsprincipen

Genom verksamhetssystemet följer bolaget löpande upp kemikalieanvändningen och omprövar produktvalen för att hitta mindre miljöpåverkande alternativ.

Skälighetsprincipen

Skälighetsregeln innebär att alla hänsynsregler ska tillämpas efter en avvägning mellan nytta och kostnader. Denna avvägning görs fortlöpande i verksamheten.

Ansvar för att avhjälpa skada

Bolaget är medvetet om det ansvar som åvilar bolaget vad avser att återställa eventuella skador som verksamheten orsakar.

Övriga tillåtlighetsfrågor

Den ansökta verksamheten innebär inte att någon miljö kvalitetsnorm riskerar att överskridas.

Samråd med länsstyrelsen samt med miljö- och hälsoskydd i Umeå kommun genomfördes 15 mars 2017. Samråd med Umeå brandförsvaret skedde genom utskick av samrådsunderlag och via telefon den 20 mars 2017. Samråd med Trafikverket och hamnsamverkan genomfördes genom utskick med e-post 22 mars 2017.

Allmänheten har informerats genom annons i tidningarna VästerbottensKuriren och Folkbladet den 24 mars 2017. En redogörelse för dessa samråd återfinns i bilaga till ansökan. I redogörelsen redovisas även inbjudningar, anteckningar, samrådsunderlag, presentationsmaterial, annons och inkomna synpunkter. De synpunkter som in-

kommit under samrådsprocessen har hanterats vid utformning av ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen.

Övriga tillstånd, krav och kontroll

Tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor krävs.

Tillstånd finns för den nuvarande verksamheten som gäller till den 1 juni 2018.

Tillstånd finns även för förvaring av pyroteknisk utrustning från fordon (200 stycken) som gäller till den 19 november 2018.

Tillstånden kommer att uppdateras med den ändrade verksamheten om tillstånd medges.

Den ändrade verksamheten omfattas inte av lagen (SFS 1999:381) om åtgärder för att förebygga följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen).

Bolaget avser att uppdatera kontrollprogrammet med den ändrade verksamheten. Kontrollprogrammet ska inges och godkännas av tillsynsmyndigheten.

Verkställighetsförordnande

Verksamheten har en viktig funktion i samhället och möjliggör en säker hantering av hushållens farliga avfall (styckegods) insamlat på återvinningscentralerna. Om den ändrade verksamheten kan starta omedelbart minskar antalet långväga direkttransporter till slutmottagare genom att styckegodset samlastas i Umeå Holmsund med färre långväga transporter som följd.

Av vad som framförts ovan framgår vidare att den utökade verksamheten kan bedrivas utan fara för människors hälsa och miljön.

Med hänsyn till detta yrkar därför bolaget att tillståndet ska kunna tas i anspråk innan det vunnit laga kraft.

INKOMNA YTTRANDE**Myndigheten för samhällsskydd och beredskap**

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har påpekat att farligt avfall inte är undantaget lagen (1999:381) om åtgärder att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen). I övrigt har MSB avstått från att yttra sig i ärendet.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har tillstyrkt den av bolaget ansökta utökningen av verksamheten. Vidare har länsstyrelsen tillstyrkt bolagets yrkande om att tillståndet ska få tas i anspråk omedelbart. Länsstyrelsen anser också att det är lämpligt att överlåta till tillsynsmyndigheten att få besluta i frågor om tillkommande avfallstyper i enlighet med bolagets yrkande.

Ekonomisk säkerhet

Bolaget har i dag en ekonomisk säkerhet på 6 500 000 kr för verksamheten. Bolaget föreslår nu att de ska ställa en ekonomisk säkerhet på 6 137 500 kr i form av en garanti från moderbolaget Stena Metall AB för hela bolagets verksamhet på fastigheten Holmsund 2:65. Länsstyrelsen anser inte att det förslag till ekonomisk säkerhet som bolaget har redovisat kan accepteras.

Vid framtagandet av säkerheten har bolaget tagit hänsyn till avfallsslag, maximalt lager och kostnad för omhändertagande och bortforsling. Bolaget har även räknat med att vissa avfallsslag har ett positivt värde på marknaden, vilket anses täcka kostnaden för bortforsling samt sannolikt även ge ett överskott. Länsstyrelsen anser att en beräkning av framtida avvecklingskostnader alltid får anses omfatta ett stort antal osäkerheter, bl.a. avseende utförande och arbetskostnader. Enligt gällande praxis får inte skrotvärdet tillgodoräknas vid en sådan beräkning. Även om avfallet kan betinga ett positivt värde finns det inget som garanterar att eventuella tillgångar kan nyttjas för efterbehandling och återställning i framtiden.

Bolaget har för framtida eventuella miljöskador på mark en försäkringslösning som täcker saneringskostnaderna. Försäkringen sträcker sig över ett år. Bolaget har tagit med självrisken för denna försäkring som en del av den föreslagna ekonomiska säkerheten. Länsstyrelsen anser inte att en försäkringslösning som sträcker sig ett år framåt kan godtas som ekonomisk säkerhet eftersom den måste omförhandlas eller ses över en gång varje år i samband med att försäkringen löper ut. Det finns inte heller något som garanterar en fortsatt försäkringslösning.

När det gäller försäkringen kan inte länsstyrelsen göra bedömningen om den är tillräcklig eller inte. Det framgår av försäkringen att den gäller för Stena Metall AB men ingenting om vilken verksamhet/fastighet den gäller. Länsstyrelsen antar att försäkringen därför gäller för koncernen i sin helhet och inte enbart för verksamheten i Holmsund. Eftersom länsstyrelsen inte har någon inblick i Stena Metall AB:s övriga verksamheter kan länsstyrelsen inte bedöma om ett belopp på 100 miljoner kr är tillräckligt för att täcka de eventuella saneringskostnader som kan uppstå om försäkringen skulle behöva tas i anspråk.

Villkor

Länsstyrelsen föreslår ett nytt villkor rörande beredskap med anledning av de ökade mängderna farligt avfall som ska lagras inom verksamheten. I bolagets nuvarande kontrollprogram finns det en del skrivning kring detta, bl.a. att det finns brandsläckare och rutiner. Eftersom det rör sig om en fördubbling av den lagrade mängden farligt avfall så anser länsstyrelsen inte att det är orimligt att det föreskrivs ett villkor gällande detta.

Länsstyrelsen förslag på villkor:

- En plan för beredskap och åtgärder i händelse av brand spill/läckage av farligt avfall eller annat tillbud/olycka ska upprättas i samråd med räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten. Planen ska vara upprättad senast sex månader efter att detta beslut vunnit laga kraft och därefter revideras efter behov. Planen ska finnas tillgänglig på anläggningen. Planen ska minst innehålla vilken beredskap som finns och vilka rutiner som gäller vid olyckor och tillbud.

Om mark- och miljödomstolen anser att det som finns i kontrollprogrammet är tillräckligt anser länsstyrelsen att det bör föreskrivas ett villkor om att kontrollprogrammet ska uppdateras inom tre månader från det att tillståndet vinner laga kraft.

Kommentar gällande avfallslistan

Bolaget har yrkat på en gedigen avfallslista. Länsstyrelsen ifrågasätter om bolaget verkligen tar emot eller kan ta emot alla avfallsslag som är uppräknade i avfallslistan, t.ex. vad gäller bygg- och rivningsavfall och förorenade massor. Länsstyrelsen anser att avfallslistan borde renodlas utifrån de avfallsslag som bolaget rimligtvis planerar att ta emot och som de kan ta emot. Eftersom länsstyrelsen tillstyrker att tillsynsmyndigheten får delegation på tillkommande avfallsslag så anser länsstyrelsen att det inte finns någon anledning att räkna upp tveksamma avfallsslag på listan. Eftersom delegationen till tillsynsmyndigheten som bolaget yrkat på är omfattande hade bolaget inte behövt ta med alla tveksamma avfallsslag i avfallslistan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden)

Mark- och miljödomstolen har efterfrågat en bedömning av vilken klassning enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) som är den korrekta för verksamheten. Nämnden anser att bolagets verksamhet på fastigheten Umeå Holmsund 2:65 ska klassas enligt verksamhetskod 90-435-i och 90.50. Tillståndsplikt enligt kod 90.435-i innebär att verksamheten omfattas av industriutsläppsförordningen. Den kod som bolaget sökt ändringstillstånd för är 90.50.

Bolaget har framfört att de anser att ytterligare undersökningar av förorenings-situationen och ansvarsutredning ska hanteras som ett tillsynsärende enligt 10 kap. istället för att sättas på provotid. Nämnden delar bolagets åsikt om att detta kan hanteras som en tillsynsfråga.

Nämnden har inga ytterligare synpunkter på ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen.

Övriga

Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har avstått från att yttra sig i ärendet.

BOLAGETS BEMÖTANDE

Bolaget har inkommit med följande bemötande och komplettering av ansökan om ändring av tillstånd att sortera och lagra farligt avfall på fastigheten Umeå Holmsund 2:65.

Bemötande av mark- och miljödomstolens föreläggande*Ekonomisk säkerhet*

Bolaget har gett in ett underlag som visar samtliga poster som ingår i beräkning av den ekonomiska säkerhetens storlek. Beloppet för ekonomisk säkerhet uppgår till 8 587 500 SEK.

Sevesobestämmelserna

Bolaget har gått igenom förordningen (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Mängder farliga ämnen som kan komma att lagras på anläggningen i Holmsund har jämförts med gränsmängderna i förordningen.

Styckegodsmängder för respektive kategori av farligt ämne, som samtidigt kan komma att lagras på anläggningen, underskrider gränsmängder för lägre kravnivån i Sevesoförordningen med god marginal. Styckegodsverksamheten omfattas således inte av Sevesobestämmelserna.

Bulkmängderna (lagring i cisterner) består av:

- Cistern 101 (2000 m³) – konverterad eldningsolja
- Cistern 301 (200 m³) – spillolja med mer än 50% vatten
- Cistern 302 (200 m³) – spillolja med mer än 50 % vatten
- Cistern 308 (40 m³) – spillolja med mer än 50 % vatten
- Cistern 309 (37 m³) – spillolja med mer än 50 % vatten

- Cistern 311 (5 000 m³) – spillolja med mer än 90 % vatten
- Cistern 312 (7 000 m³) – förorenat vatten (100 % vatten)

Den konverterade eldningsolja (KEO) har samma egenskaper som eldningsolja, vilket medför att den faller in under del 2 Namngivna farliga ämnen (punkt 34 c och d). Gränsmängden för lägre kravnivån för eldningsolja ligger på 2 500 ton. I Umeå lagras endast konverterad eldningsolja i cistern 101 som maximalt kan innehålla 2 000 m³. Det innebär att maximalt 1 600 ton KEO kan lagras eftersom fyllnadsgraden är 80 % (0,8x2 000=1 600 ton). I de övriga cisternerna lagras spillolja med så hög vattenhalt att den inte kan likställas med något namngivet farligt ämne. Spillolja med hög vattenhalt klassas inte heller in under något farligt ämne där det finns risk att någon gränsmängd kan överskridas.

Den lägre kravnivån för eldningsolja underskrids. Bulkverksamheten omfattas således inte av Sevesobestämmelserna.

Industriutsläppsverksamhet

Under hösten 2017 omklassades verksamheten från kod 90.440 till 90.435-i. Verksamheten omfattas därmed av industriutsläppsförordningen. Den som avser att bedriva en industriutsläppsverksamhet ska ta fram en statusrapport om föroreningar i mark och grundvatten inom det aktuella området. Statusrapporten ska användas som jämförelse den dag då verksamheten upphör. En statusrapport för verksamheten vid Umeå Holmsund har upprättats och bilagts kompletteringen.

För industriutsläppsverksamheter ska det göras en genomgång och bedömning av verksamhetens överensstämmelse med tillämpliga BAT-slutsatser (Best Available Techniques). BAT-slutsatser införs i Sverige som bindande generella föreskrifter till industriutsläppsförordningen. Ett arbete pågår med att ta fram BAT-slutsatser för avfallsbehandling. Det finns en s.k. final draft framtagen för avfallsbehandling som kommer att beslutas under år 2018. När BAT-slutsatserna har offentliggjorts kommer bolaget att gå igenom dem och bedöma hur de uppfylls. En redovisningskyldighet finns i miljörapportföreskriftema.

Under en övergångsperiod, innan BAT-slutsatserna är beslutade, ska IPPC-direktivets BAT-slutsatser användas som referens vid tillståndsprövning. En övergripande jämförelse gentemot referensdokumentet Waste Treatment Industries (European Commission, juli 2006) har gjorts för den ansökta ändringsverksamheten med ökade styckegodsmängder och redovisats i bilaga till bolagets komplettering (aktbilaga 21).

Bemötande av länsstyrelsens yttrande

Ekonomisk säkerhet

Se ovan om ekonomisk säkerhet. En uppdaterad beräkning redovisas i bilaga till kompletteringen.

Villkor om beredskap

Bolaget anser att det är viktigt att det finns en plan för beredskap. Det kan antingen hanteras som ett eget villkor eller genom kontrollprogrammet.

Avfallslista

En uppdaterad avfallslista redovisas i bilaga till kompletteringen. Avfallslistan har gåtts igenom och vissa koder har tagits bort. Vad gäller bygg- och rivningsavfall så anser bolaget inte att de koderna ska tas bort eftersom det kan komma in mindre mängder ex. skadad jord för lagring.

Under handläggningen av ärendet i mark- och miljödomstolen har bolaget begärt förlängning av den ekonomiska säkerheten för bolagets avfallsanläggning på fastigheten Umeå Holmsund 2:65 i Umeå kommun. Bolaget har i det sammanhanget hänvisat till och bifogat en borgensförbindelse utfärdad av Stena Metall AB (org nr 556138-8371) uppgående till 6,5 miljoner (6 500 000) kr.

Efter det att länsstyrelsen yttrat sig över säkerheten har mark- och miljödomstolen i deldom meddelad den 28 februari 2018 godkänt den av bolaget ingivna borgen

utställd den 5 december 2017 av Stena Metall AB som säkerhet för bekostandet av de skyldigheter som gäller för verksamheten, såsom efterbehandling och andra återställningsåtgärder, enligt miljöbalken eller föreskrifter och beslut meddelade med stöd av miljöbalken.

Målet har med stöd av 22 kap. 16 § 2 st miljöbalken avgjorts utan huvudförhandling.

DOMSKÄL

Miljökonsekvensbeskrivningen

Mark- och miljödomstolen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och i övrigt utgör tillräckligt underlag för prövningen i målet. Miljökonsekvensbeskrivningen ska därför godkännas.

Frågan om utökat tillstånd m.m.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att bolaget och remissmyndigheterna i princip är ense om att bolaget ska medges tillstånd till den utökade verksamheten och att tillsynsmyndigheten ska få besluta i frågor om tillkommande avfallstyper i enlighet med bolagets yrkande. Vissa meningsskiljaktigheter finns dock vad avser framförallt den ekonomiska säkerheten för verksamheten. Varken länsstyrelsen eller tillsynsmyndigheten har haft någon erinran mot att tillståndet får tas i anspråk innan det har vunnit lagakraft.

Efter omklassning av bolagets verksamhet under år 2017 omfattas verksamheten vid anläggningen av industriutsläppsförordningen (2013:250). Det innebär bl.a. att en statusrapport ska redovisas i samband med ansökan om tillstånd. Mark- och miljödomstolen bedömer att den statusrapport som har redovisats kan ligga till grund för prövningen i detta mål.

Allmänna hänsynsregler

Verksamheten har bedrivits sedan år 2008 med tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till behandling av oljehaltigt avfall och styckegods samt rening av förorenat vatten

på del av den aktuella fastigheten. Den aktuella ansökan avser utökning av tidigare lämnat tillstånd.

Enligt mark- och miljödomstolens mening har bolaget presenterat en ansökan som visar att man har den kompetens och erfarenhet som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljö. Den utökade verksamheten kommer att bedrivas på redan ianspråktagna ytor och i befintliga byggnader. Inga förändringar som påverkar omgivningen kommer såvitt kan förstås att ske. Området är inhägnat och planlagt för verksamheter med brandfarliga varor och utgör således ingen naturlig miljö för växter och djur.

Bolaget har vidare presenterat de skyddsåtgärder och försiktighetsmått i övrigt som den utökade verksamheten kommer att kräva. Bolaget har också förutskickat att det löpande följer upp kemikalieanvändningen i verksamheten och omprövar produktvalen för att hitta mindre miljöpåverkande alternativ.

Bolaget har enligt mark- och miljödomstolens mening valt en plats för verksamheten som är lämplig ur logistisk och miljömässig synvinkel. Den valda platsen framstår medföra minst intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö. Till detta kommer att anläggningen är lokaliserad inom ett område som i gällande stadsplan är planlagt för oljelagring och i översiktsplanen är avsett för verksamhet med brandfarliga varor. De skyddade områden som finns i den planerade verksamhetens närhet bedöms inte påverkas negativt av denna.

Bolaget har även gjort en övergripande jämförelse av verksamheten gentemot de BAT-slutsatser som redovisas i referensdokumentet – Waste Treatment Industries (European Commission, juli 2006). Domstolen bedömer att den gjorda jämförelsen tillsammans med miljökonsekvensbeskrivningen på ett godtagbart sätt visar hur bolaget uppfyller de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken.

Vidare bedöms friluftslivet, kulturmiljön och naturmiljön inte bli påverkade i någon högre grad. Det förekommer inte några kända skyddsvärda naturmiljöer och varken

miljökvalitetsmål eller miljökvalitetsnormer bedöms komma att påverkas. Inte heller boendemiljön kommer att påverkas negativt.

Den utökade verksamheten är en miljöfarlig verksamhet som bl.a. kommer att medföra utsläpp till luft från transporter och arbetsmaskiner. Utsläpp till vatten förhindras genom att styckegods hanteras inomhus eller nederbördsskyddat på asfalterad yta. Av ansökan framgår hur bolaget i olika delar avser att motverka ökade utsläpp för att olägenhet för människors hälsa och miljön inte ska uppkomma. Vidare har bolaget redogjort för hur det farliga avfallet kommer att omhändertas. Enligt bolagets mening är den ändrade verksamheten, med ökade möjligheter att på ett säkert sätt omhänderta hushållens farliga avfall, positiv från miljösynpunkt.

Bolagets beskrivning av den utökade verksamheten har inte föranlett några invändningar eller kommentarer från remissmyndigheterna. De åtgärder som bolaget avser att vidta framstår som rimliga för att undvika olägenheter för människors hälsa och miljö.

Sammanfattande bedömning

Mark- och miljödomstolen bedömer att den utökade verksamheten är förenlig med de allmänna hänsynsreglema och hushållningsbestämmelsema i 3 och 4 kap miljöbalken. Vidare bedömer domstolen sammantaget att verksamheten är tillåtlig och att ett tillstånd kompletterat med villkor enligt nedan ska lämnas.

Såväl länsstyrelsen som nämnden har ansett att den maximala momentana lagringsmängden, 400 ton per tillfälle, borde föreskrivas i tillståndet eftersom detta är en viktig förutsättning för prövningen. Bolaget har godtagit detta. Bolaget har i det sammanhanget anfört att den maximala momentana lagringsmängden bedöms rymmas i befintliga lagringsutrymmen och att den ligger till grund för beräkningen av den ekonomiska säkerheten.

Även mark- och miljödomstolen anser att det finns fog för att bestämma en maximal momentan lagringsmängd i tillståndet.

Villkor

Nya avfallstyper

Bolaget och remissmyndigheterna är ense om att domstolen bör överlåta åt tillsynsmyndigheten att föreskriva de ytterligare villkor som kan erfordras beträffande mottagning av andra avfallstyper än de som angivits i avfallsbilagan.

Bolaget har i ansökan bl.a. pekat på lämpligheten av att ha en flexibilitet vad gäller mottagning av nya avfallstyper för det fall det t.ex. sker förändringar i avfallsförordningen eller i annan lagstiftning. Remissmyndigheterna har inte motsatt sig en sådan ordning och även mark- och miljödomstolen anser att en delegation med det innehåll som bolaget föreslagit svarar upp mot det syfte bolaget angett. Domstolen bedömer att ett nytt villkor (villkor 9) också ska meddelas. Villkoret anger att bolaget ska anmäla eventuella nya avfallstyper till tillsynsmyndigheten innan de får tas emot.

Frågan om villkor angående beredskap mot tillbud och olyckor

Länsstyrelsen har föreslagit att tillståndet förenas med ett villkor rörande beredskap med anledning av de ökade mängderna farligt avfall som ska lagras inom verksamheten.

Bolaget har anfört att det är viktigt att det finns en plan för beredskap och att en sådan kan hanteras antingen som ett eget villkor eller inom ramen för kontrollprogrammet.

Bolaget lagrar redan i dag stora mängder farligt avfall. Enligt mark- och miljödomstolens bedömning bör beredskapsplaneringen för den ökade mängd tillståndet innebära kunna hanteras inom ramen för det reviderade kontrollprogram som bolaget ålagts att upprätta. Såsom länsstyrelsen föreslagit bör dock det utökade tillståndet medföra att kontrollprogrammet uppdateras inom tre månader från det att tillståndet

vinner laga kraft. En villkor om kontrollprogram finns under punkt 8 i domen från år 2008. Villkoret bör kompletteras med anledning av det utökade tillståndet.

Frågan om utredningsvillkor avseende befintliga föroreningar i mark och vatten

Det mark- och miljödomstolen har att pröva i detta mål är en ändring av meddelat tillstånd med utökad lagring av farligt avfall inom befintliga lokaler. För frågan om tillstånd ska medges saknas enligt domstolens mening avgörande skäl att nu meddela villkor om utredning av föroreningssituationen och de spridningsrisker som kan finnas. Det som redovisats i statusrapporten kan accepteras som underlag för den bedömningen. Frågan kan i stället som bolaget anfört och länsstyrelsen och nämnden senare har godtagit hanteras inom ramen för ett tillsynsärende enligt 10 kap. miljöbalken. Osäkerheten om föroreningssituationen påverkar dock domstolens bedömning vad gäller den ekonomiska säkerhetens storlek, se nedan.

Ekonomisk säkerhet

Den nuvarande ekonomiska säkerheten uppgår enligt miljödomstolens dom den 18 januari 2008 till 6 500 000 kr. Efter bolagets begäran, under pågående handläggning i detta mål, om att den befintliga ekonomiska säkerheten skulle förlängas till dess att bolaget erhållit beslut på begärt ändringstillstånd har mark- och miljödomstolen i deldom den 28 februari 2018 godkänt Stena Metall AB:s borgensåtagande på 6 500 000 kr till dess att ansökt ändringstillstånd tas i anspråk och en ny ekonomisk säkerhet har godkänts, dock längst till 30 juni 2019.

Bolaget har i ansökan om ändringstillstånd uppgett att den planerade ändringen innebär att den momentana mängden farligt avfall styckegods kommer att öka från 200 ton till 400 ton, dvs. en ökning med 200 ton. Denna mängd kan enligt bolaget uppskattningsvis bortforslas och omhändertas till en kostnad motsvarande 1 100 kr/ton. Mot den bakgrunden föreslog bolaget en ökning av befintlig säkerhet med 220 000 kr (200 ton x 1 100 kr/ton) i form av en garanti från moderbolaget Stena Metall AB. Efter en begäran om redovisning av hur den ekonomiska säkerheten för hela verksamheten har beräknats har bolaget dock angett att beloppet för den ekonomiska säkerheten istället bör uppgå till 8 587 500 kr.

Bolaget har i den beräkningen tagit med den uppskattade kostnaden för sanering av cisterner och även en viss kostnad för sanering av förorenad mark. Tidigare föreslagen nivå på den ekonomiska säkerheten utgick främst från den bedömda mängden maximalt lagrat farligt avfall. Länsstyrelsen har å sin sida uppgett att myndigheten inte accepterar bolagets beräkning av underlaget för den ekonomiska säkerheten avseende den del som rör sanering av mark. Bolaget har räknat med att miljöskulden, som kan anses vara bolagets ansvar, enbart rör det området där bolaget bedrivit verksamhet under en period på sex år, vilket ger en andel av tio % av kostnaden för hela marksaneringen. Miljöskulden baseras enligt bolaget helt på statusrapporten.

Mark- och miljödomstolen kan konstatera dels att föroreningsituationen inte är utredd tillräckligt för att föroreningarna ska kunna anses vara säkert avgränsade, och dels att det inte har genomförts någon ansvarsutredning.

Länsstyrelsens yttrande i denna del utmynnar i att eftersom det råder osäkerhet kring ansvaret för föroreningarna och en stor osäkerhet om vad som kommer att gälla när marken ska saneras bör kostnaden för sanering av mark initialt sättas till 3 miljoner kr i den ekonomiska säkerheten. Den totala kostnaden för en framtida sanering kan vara ännu högre. Länsstyrelsen anser att när en grundligare utredning av avgränsningen av föroreningen och en ansvarsutredning är genomförd kan bolaget återkomma med en begäran om förändrad ekonomisk säkerhet.

Bolaget har genmält att fullt ansvar för föroreningar i mark och grundvatten finns enligt gällande rättspraxis för föroreningar från år 1969. Verksamhet på fastigheten Umeå Holmsund 2:65 har bedrivits mellan åren 1960–2018, dvs. under 58 år. Bolaget har varit verksamhetsutövare under 14 år för den före detta Texaco-depån och 6 år för den före detta Preem-depån. Föroreningarna är i stort sett uteslutande belägna inom den före detta Preem-depån.

Mark- och miljödomstolens bedömning i denna del är att den ekonomiska säkerhet som bolaget bör ställa ska beräknas utifrån de uppskattade kostnaderna för det avhjälpande av miljöskador och de andra återställningsåtgärder som i dagsläget kan bedömas vara nödvändiga då verksamheten upphör. Att andra verksamhetsutövare har drivit liknande verksamhet med oljelagring etc. på platsen tidigare ändrar inte på den bedömningen. Enligt bolagets redovisning kan kostnaden för sanering av mark beräknas till minst 3 000 000 kr. Om sådana saneringsåtgärder kan genomföras redan tidigare medan verksamhet pågår är det, enligt mark- och miljödomstolen, en fördel. Hur ansvaret och kostnaderna slutligt ska fördelas blir en senare fråga. Det innebär att den säkerhet som bolaget ska ställa bör bestämmas till sammanlagt 11 137 500 kr.

Villkoret om ekonomisk säkerhet bör ändras även i vissa andra avseenden, bl.a. bör det anges att säkerheten enligt 16 kap. 3 § ska prövas av tillståndsmyndigheten. Det är inte heller lämpligt att tillsynsmyndigheten ges delegation att besluta om ändring av beloppet. Miljöbalken har särskilda regler för hur villkor om säkerhet vid behov kan omprövas på begäran av utpekade myndigheter (24 kap. 5 och 7 §§ miljöbalken) eller på begäran av verksamhetsutövaren (24 kap. 8 § miljöbalken).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (DV 425)

Överklagande senast den 19 juli 2018.

Anders Carlbaum

Erik Olauson

I domstolens avgörande har rådmannen Anders Carlbaum, tekniska rådet Erik Olauson samt de särskilda ledamöterna Thomas Hedlund och Anders Lindström deltagit.

01 Avfall från prospektering, ovan- och underjordsbrytning samt fysikalisk och kemisk behandling av mineral
01 01, Mineral från fysikalisk och kemisk behandling av mineral, ovanjordsbrytning, prospektering, underjordsbrytning, mineralbrytning
01 03, Mineral av metallhaltiga mineral fysikalisk och kemisk behandling av mineral
01 04, Mineral av icke- metallhaltiga från fysikalisk och kemisk behandling av mineral
01 05, Borrslam och annat borrarfall från prospektering, ovan- och underjordsbrytning samt fysikalisk och kemisk behandling av mineral
02 Avfall från jordbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk, skogsbruk, jakt och fiske samt från bearbetning och beredning av livsmedel
02 01, Fiske, jakt, jordbruk, skogsbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk
02 07, Alkoholhaltiga och alkoholfria drycker (utom kaffe, te och kakao), produktion
03 Avfall från träförädling och tillverkning av plattor och möbler, pappersmassa, papper och papp
03 02, Träskyddsbehandling
04 Avfall från läder-, päls- och textilindustri
04 02, Textilindustri
05 Avfall från oljeraffinering, naturgasrening och kolpyrolys
05 01, Raffinering av petroleum
05 07, Naturgas, rening och transport
06 Avfall från oorganisk-kemiska processer
06 01, Syror från tillverkning, formulering, distribution och användning
06 02, Baser från tillverkning, formulering, distribution och användning
06 03, Metalloxider från tillverkning, formulering, distribution och användning, salter från tillverkning, formulering, distribution och användning
06 04, Metallhaltigt avfall, annat än 06 03 (Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av salter, saltlösningar och metalloxider)

06 06, Svavelhaltiga kemikalier från tillverkning, formulering, distribution och användning, svavelföreningar från tillverkning, formulering, distribution och användning
06 07, Halogener från tillverkning, formulering, distribution och användning, halogenföreningar från kemiska processer
06 09, Fosforhaltiga kemikalier från tillverkning, formulering, distribution och användning, fosforföreningar från kemiska processer
06 10, Kväveföreningar från kemiska processer och från tillverkning av gödningsmedel, kvävehaltiga kemikalier från tillverkning, formulering, distribution och användning
06 11, Pigment, oorganiska från tillverkning, täckmedel, tillverkning från organiska processer
06 13, Oorganiskt avfall från oorganiska processer
07 Avfall från organisk-kemiska processer
07 01, Baskemikalier, organiska från tillverkning, formulering, distribution och användning
07 03, Pigment, organiska från tillverkning, formulering, distribution och användning (utom 06 11), färgämnen, organiska från tillverkning, formulering, distribution och användning (utom 06 11)
07 04, Biocider från tillverkning, formulering, distribution och användning, träsnyddprodukter (utom 03 02) från tillverkning, formulering, distribution och användning, växtskyddsprodukter, organiska (utom 02 01 08 och 02 01 09) från tillverkning, formulering, distribution och användning
07 05, Farmaceutiska produkter från tillverkning, formulering, distribution och användning
07 06, Smörjmedel från tillverkning, formulering, distribution och användning, såpa från tillverkning, formulering, distribution och användning, desinfektionsmedel från tillverkning, formulering, distribution och användning, fetter från tillverkning, formulering, distribution och användning, kosmetika från tillverkning, formulering, distribution och användning, rengöringsmedel från tillverkning, formulering, distribution och användning
07 07, Finkemikalier, organiska från tillverkning, formulering, distribution och användning, kemiska produkter, organiska från tillverkning, formulering, distribution och användning
08 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av ytbeläggningar (färg, lack och porslinsemalj), lim, fogmassa och tryckfärg
08 01, Färg från tillverkning, formulering, distribution, användning och borttagning, lack från tillverkning, formulering, distribution, användning och borttagning
08 02, Ytbeläggningsmedel från tillverkning, formulering, distribution och användning, keramiska material från tillverkning, formulering, distribution och användning

08 03, Tryckfärg från tillverkning, formulering, distribution och användning
08 04, Lim från tillverkning, formulering, distribution och användning, fogmassa från tillverkning, formulering, distribution och användning, impregneringsmedel från tillverkning, formulering, distribution och användning
09 Avfall från fotografisk industri
09 01, Fotografisk industri
10 Avfall från termiska processer
10 09, Järngjuterier
10 10, Metallgjuterier andra än järngjuterier
10 11, Glas från tillverkning
10 11, Glasprodukter från tillverkning
10 12, Tegel från tillverkning
11 Avfall från kemisk ytbehandling och ytbehandling av metaller och andra material; hydrometallurgiska processer, exklusive järnmetaller
11 01, Alkalisk avfettning (ytbehandling), betning (ytbehandling), eloxidering (ytbehandling), etsning (ytbehandling), fosfatering (ytbehandling), förzinkning (ytbehandling), galvanisering (ytbehandling), kemisk ytbehandling, ytbeläggning av metaller och andra material
11 02, Hydrometallurgiska processer där järn inte ingår
11 03, Härdning, slam och fast avfall
11 05, Varmförzinkning
12 Avfall från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling av metaller och plaster
12 01, Metaller från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling, plaster från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling
12 03, Vattenavfettning (utom 11)
12 03, Ångavfettning (utom 11)
13 Oljeavfall och avfall från flytande bränslen (utom ätliga oljor och oljor i kapitel 05, 12 och 19)
13 01, Hydrauloljaavfall

13 02, Motoroljaavfall, smörjoljaavfall, transmissionsoljaavfall
13 03, Isolerojlor, värmeöverföringsojlor
13 04, Maskinrumsolja
13 05, Oljeavskiljare
13 07, Drivmedel, flytande bränslen
13 08, Oljeavfall, annat
14 Avfall bestående av organiska lösningsmedel, köldmedier och drivmedel (utom 07 och 08)
14 06, Drivmedel för skum eller aerosoler, köldmedier, organiska lösningsmedel
15 Förpackningsavfall; absorbermedel, torkdukar, filtermaterial och skyddskläder som inte anges på annan plats
15 01, Förpackningar (även förpackningsavfall som anges i 20 01 men som har samlats in separat)
15 02, Absorbermedel, filtermaterial, torkdukar
16 Avfall som inte anges på annan plats i förteckningen
16 01, Underhåll av fordon (utom 13, 14, 16 06 och 16 08), uttjänta fordon (demontering), uttjänta fordon från olika transportslag (även maskiner som inte är avsedda att användas på väg)
16 02, Elektrisk utrustning, elektronisk utrustning
16 03, Produktionsserier som inte uppfyller uppställda krav och oanvända produkter
16 04, Sprängämnen, kasserade
16 05, Gaser i tryckbehållare, kemikalier, kasserade
16 06, Ackumulatörer, batterier
16 07, Lagertankar, avfall från rengöring (utom 05 och 13), transporttankar, avfall från rengöring (utom 05 och 13), tunnor, avfall från rengöring (utom 05 och 13)
16 08, Katalysatorer, förbrukade
16 09, Oxidationsmedel
16 10, Vattenhaltigt avfall avsett att behandlas utanför produktionsstället
16 11, Eldfasta material, förbrukade, Infodring, förbrukad
17 Bygg- och rivningsavfall (även uppgrävda massor från förorenade områden)
17 01, Betong (bygg&rivning), keramik (bygg&rivning), klinker (bygg&rivning), tegel (bygg&rivning)

Bilaga 4 - avfallslista

17 02, Glas (bygg&rivning), plast (bygg&rivning), trä (bygg&rivning)
17 03, Bitumenblandningar (bygg&rivning), stenkolsjära (bygg&rivning), tjärprodukter (bygg&rivning)
17 04, Metaller (även legeringar)
17 05, Jord (även uppgrävda massor från förorenade områden), sten och muddermassor
17 06, Asbest, byggmaterial och isolerematerial, byggmaterial som innehåller asbest, isolerematerial som innehåller asbest
17 08, Gipsbaserade byggmaterial
17 09, Bygg- och rivningsavfall, annat
18 Avfall från sjukvård och veterinärverksamhet eller därmed förknippad forskning (utom köks- och restaurangavfall utan direkt anknnytning till patientbehandling)
18 01, Sjukvårdsavfall därmed förknippad forskning (utom köks- och restaurangavfall utan direkt anknnytning till patientbehandling)
18 02, Veterinäravfall från forskning, diagnos, behandling eller förebyggande av djursjukdomar
19 Avfall från avfallshanteringsanläggningar, externa avloppsreningsverk och framställning av dricksvatten eller vatten för industriändamål
19 02, Fysikalisk behandling av avfall (även avlägsnande av krom eller cyanid samt neutralisering), kemisk behandling av avfall (även avlägsnande av krom eller cyanid samt neutralisering)
19 08, Avloppsreningsverksavfall som inte anges på annan plats i förteckningen
19 09, Vatten för industriändamål, avfall från framställning
19 11, Oljeregenerering
20 Hushållsavfall och liknande handels-, industri- och institutionsavfall (även separat insamlade fraktioner)
20 01, Hushållsavfall (utom 15 01), separat insamlade fraktioner (utom 15 01)
20 03, Hushållsavfall, annat och liknande handels-, industri- och institutionsavfall än det som anges i 20 01 och 20 02

Bilaga 1 - Underlag för framtagande av ekonomisk säkerhet enligt 16 kap 3 § miljöbalken (1998:808)

Avfallslag	Förväntat maxlager *	å pris **	Kostnad (kr)	Kommentar
Spillolja	1000 ton	500	500 000	Transportkostnad för oljan. Ingen kostnad för behandling krävs eftersom det finns externa mottagare som betalar marknadspris.
Sludgeolja	4000 ton	500	2 000 000	Transportkostnad för sludge. Ingen kostnad för behandling krävs eftersom det finns externa mottagare som betalar marknadspris.
Grus och slam	50 ton	750	37 500	Transportkostnader samt extern behandling
Styckegods FA	400 ton	2000	800 000	Transportkostnader samt extern behandling
Förorenat vatten	7000 m ³	400	2 800 000	Transportkostnader samt extern behandling varav 10% av vattnet är slam
Sanering av mark			450 000	Kostnad framtagen av extern konsult WSP utifrån statusrapport. Av beräkningarna framgår att kostnaden bedöms uppgå till ca 3,0 MSEK med ett osäkerhetsintervall högre kostnad av 4,5 MSEK. Fullt ansvar för föroreningar i mark och grundvatten finns enligt gällande rättspraxis för föroreningar från 1969. Om samma verksamhet har bedrivits tidigare kan ansvar för denna krävas, efter jämkning. I detta fall har verksamheten bedrivits från 1960 -2018, d v s under 58 år. Under denna tid har Stena Recycling varit verksamhetsutövare under 14 år för den f d Texaco-depån och 6 år för den f d Preem depån. Föroreningen är i stort sett uteslutande belägen inom den f d Preem-depån. Med de indata som redovisats tidigare blir Stena Recyclings ansvar för miljöskulden 6/58=10 % av den totala skulden, dvs 4,5 MSEK*0,1 = 450 000 SEK.
Sanering av cisterner			2 000 000	Uppskattad kostnad utifrån tidigare utförda cisternsaneringar.
Summa			8 587 500	

Anmärkning

*) Det genomsnittliga maxlager som kan förväntas vid varje momentant tillfälle.

***) Det genomsnittliga pris per ton som kan anses gälla för återvinning, behandling eller bortskaffning av aktuellt avfallslag

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.